

PRIPĆENJE ZA MEDIJE UNODC-a (prijevod)

Svjetsko izvješće o drogama UNODC-a 2022. ističe trendove u vezi s kanabisom nakon legalizacije, utjecaje nedopuštenih droga na okoliš i uporabu droga među ženama i mladima

Sukladno Svjetskom izvješću o drogama UN-ovog Ureda za droge i kriminal (UNODC) za 2022. godinu čini se da je legalizacija kanabisa u dijelovima svijeta ubrzala svakodnevnu uporabu te droge i povezane zdravstvene učinke. Izvješće objavljeno 27. lipnja 2022. godine također naglašava rekordne poraste u proizvodnji kokaina, širenje sintetičkih droga na nova tržišta te kontinuiranu prisutnost nejednakosti vezano uz dostupnost tretmana u području droga, posebno za žene.

Prema izvješću, oko 284 milijuna ljudi u dobi od 15 do 64 godine konzumiralo je droge diljem svijeta 2020. godine, što predstavlja povećanje od 26% u odnosu na prethodno desetljeće. Mladi konzumiraju više droga, a razina konzumacije danas je u mnogim državama veća u odnosu na prethodne generacije. U Africi i Latinskoj Americi, osobe mlađe od 35 godina predstavljaju većinu osoba u tretmanu, zbog problema ovisnosti o drogama. Na globalnoj razini izvješće procjenjuje da je 11,2 milijuna ljudi diljem svijeta injektiralo droge. Otprilike polovica navedenog broja boluje od hepatitisa C, 1,4 milijuna boluje od HIV-a, a od hepatitisa C i HIV-a boluje 1,2 milijuna navedenog broja.

Reagirajući na izložena otkrića, izvršna direktorica UNODC-a Ghada Waly izjavila je: *“Brojke vezane uz proizvodnju i zapljene mnogih nedopuštenih droga dostižu rekordne vrijednosti, čak i u slučaju kad globalne izvanredne situacije produbljuju ranjivost. Istodobno, pogrešne percepcije o veličini problema i povezanim štetnostima onemogućavaju ljudima pristup skrbi i tretmanu te navode mlade na štetna ponašanja. Moramo posvetiti potrebne resurse i pozornost rješavanju svakog aspekta svjetskog problema droga, uključujući pružanje skrbi utemeljene na znanstvenim dokazima svima kojima je potrebna, i moramo poboljšati bazu znanja o vezi između nedopuštenih droga s drugim hitnim izazovima, poput sukoba i degradacije okoliša.”*

Nadalje, u izvješću je naglašena važnost poticanja međunarodne zajednice, vlada, civilnog društva i svih relevantnih dionika na poduzimanje hitnih mjera mjere za zaštitu ljudi, uključujući jačanje prevencije i tretmana te suočavanje s nedopuštenom ponudom droga.

Rane indikacije i učinci legalizacije kanabisa

Čini se da je legalizacija kanabisa u Sjevernoj Americi povećala svakodnevnu upotrebu kanabisa, posebno proizvoda od kanabisa s visokim udjelom THC-a, osobito među mladim odraslim osobama. Prijavljeno je i povezano povećanje broja osoba s psihijatrijskim poremećajima, broja samoubojstava te hospitalizacija. Legalizacija je također povećala porezne prihode te općenito smanjila stope uhićenja zbog posjedovanja kanabisa.

Nastavak rasta proizvodnje i krijumčarenja droga

Proizvodnja kokaina u 2020. godini bila je rekordno visoka, narasla je za 11% u odnosu na 2019. godinu, na 1.982 tone. Unatoč pandemiji COVID-19, zaplijene kokaina također su porasle, na rekordnih 1.424 tone u 2020. godini. Gotovo 90% kokaina zaplijenjenog u svijetu 2021. godine krijumčareno je u kontejnerima i/ili morem. Podaci o zapljenama upućuju na širenje krijumčarenja kokaina na druge regije izvan glavnih tržišta Sjeverne Amerike i Europe, s povećanom razinom krijumčarenja u Afriku i Aziju.

Krijumčarenje metamfetamina nastavlja se geografski širiti, sa 117 država koje su prijavile zapljene metamfetamina u razdoblju od 2016. do 2020. godine, u odnosu na 84 države u razdoblju od 2006. do 2010. godine. U međuvremenu, količine zaplijenjenog metamfetamina porasle su pet puta u razdoblju između 2010. i 2020. godine. Proizvodnja opijuma širom svijeta porasla je sedam posto u razdoblju između 2020. i 2021. godine, na 7.930 tona; uglavnom zbog povećanja proizvodnje u Afganistanu. Međutim, globalna područje uzgoja opijumskog maka u istom je razdoblju smanjeno za 16%, na 246.800 hektara.

Ključni trendovi droga raščlanjeni po regijama

U mnogim državama Afrike te Južne i Srednje Amerike, najveći udio osoba koje se liječe zbog problema ovisnosti o drogama, u tretmanu je prvenstveno slijedom poremećaja vezanih uz uporabu kanabisa. U Istočnoj i Jugoistočnoj Europi te u Središnjoj Aziji osobe su najčešće u tretmanu zbog poremećaja vezanih uz uporabu opioida.

U Sjedinjenim Američkim Državama i Kanadi smrtni slučajevi od predoziranja, uglavnom uzrokovani epidemijom nemedicinske uporabe fentanila, nastavljaju obarati rekorde. Preliminarne procjene u Sjedinjenim Američkim Državama ukazuju na više od 107.000 smrtnih slučajeva od predoziranja drogom u 2021. godini, u odnosu na gotovo 92.000 u 2020. godini.

Zapljene su u porastu na dva najveća tržišta metamfetamina. U Sjevernoj Americi porasle su za sedam posto u odnosu na prethodnu godinu, dok su u Jugoistočnoj Aziji porasle za 30% u odnosu na prethodnu godinu, što predstavlja rekordne brojke u obje regije. Zabilježen je i rekordan broj zapljena metamfetamina iz Jugozapadne Azije, odnosno porast od 50% u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu.

Ostaje zastupljena velika nejednakost vezano uz dostupnosti farmaceutskih opioida za medicinsku potrošnju. U 2020. godini bilo je dostupno 7500 doza više kontroliranih lijekova protiv boli na milijun stanovnika u Sjevernoj Americi nego u Zapadnoj i Središnjoj Africi.

Zone sukoba kao magneti za proizvodnju sintetičkih droga

Ovogodišnje izvješće također naglašava da ekonomije nedopuštenih droga mogu rasti u situacijama sukoba i tamo gdje je vladavina prava slaba, što može produžiti ili potaknuti sukob.

Podaci s Bliskog Istoka i Jugoistočne Azije pokazuju da konfliktne situacije mogu djelovati kao magnet za proizvodnju sintetičkih droga, a koje se mogu proizvoditi bilo gdje. Navedeni učinak može biti veći kada je područje sukoba u blizini velikih potrošačkih tržišta.

Povijesno gledano, strane u sukobu su koristile drogu za financiranje sukoba i ostvarivanje prihoda. Svjetsko izvješće o drogama za 2022. godinu također otkriva da sukobi također mogu poremetiti i promijeniti rute trgovine drogom, kao što se dogodilo na Balkanu i nedavno u Ukrajini.

Mogući rast kapaciteta za proizvodnju amfetamina u Ukrajini, u slučaju nastavka sukoba

Primjetno je značajno povećanje broja prijavljenih ilegalnih laboratorija u Ukrajini, pri čemu je broj vrtoglavo porastao sa 17 otkrivenih ilegalnih laboratorija u 2019. godini na 79 u 2020. godini. Od navedenih, 67 laboratorija proizvodilo je amfetamine, u odnosu na pet u 2019. godini, što predstavlja najveći broj ilegalnih laboratorija prijavljen u nekoj državi, u 2020. godini.

Utjecaj tržišta droga na okoliš

Tržišta nedopuštenih droga, prema Svjetskom izvješću o drogama iz 2022., mogu imati utjecaj na okoliš na lokalnoj razini, razini zajednice ili pojedinca. Ključni nalazi ukazuju da je ugljični otisak kanabisa u zatvorenom prostoru u prosjeku između 16 i 100 puta veći od otiska kanabisa na otvorenom te da je otisak jednog kilograma kokaina 30 puta veći od otiska zrna.

Ostali utjecaji na okoliš uključuju značajno krčenje šuma povezano s nedopuštenim uzgojem koke, otpad nastao tijekom proizvodnje sintetičkih droga koji može biti od pet do 30 puta veći od volumena konačnog proizvoda i odlaganje otpada koji može izravno utjecati na tlo, vodu i zrak te posredno na organizme, životinje i prehrambeni lanac.

Trajni jaz pristupa tretmanu među spolovima i razlike u uporabi droga te tretmanu

Žene su i dalje u manjini među osobama koje uzimaju droge na globalnoj razini, uz tendenciju povećanja stope konzumacije droga i bržeg razvoja poremećaja vezanih uz uporabu droga nego što je to slučaj muškaraca. Žene predstavljaju oko 45-49% konzumenata amfetamina i nemedicinskih konzumenata farmaceutskih stimulansa, farmaceutskih opioida, sedativa i sredstava za smirenje.

Globalno gledajući, žene su i dalje manje obuhvaćene tretmanom. Iako žene predstavljaju gotovo jednu od dvije osobe koje konzumiraju amfetamine, čine samo jednu od pet osoba u tretmanu zbog poremećaja povezanih s uporabom amfetamina.

Svjetsko izvješće o drogama 2022. također naglašava širok raspon uloga koje žene imaju u globalnoj ekonomiji kokaina, uključujući uzgoj koke, prijevoz malih količina droge, prodaju krajnjim potrošačima te krijumčarenje u zatvore.

** *** **

Svjetsko izvješće o drogama za 2022. nudi globalni pregled ponude i potražnje opijata, kokaina, kanabisa, stimulansa u tipu amfetamina i novih psihoaktivnih tvari (NPS), kao i njihovog utjecaja na zdravlje.

Za dodatne informacije posjetite:

Početna stranica Svjetskog izvješća o drogama 2022: [World Drug Report 2022 homepage](#)

** *** **

Izvorno priopćenje za medije dostupno je na sljedećoj poveznici:

<https://www.unodc.org/unodc/press/releases/2022/June/unodc-world-drug-report-2022-highlights-trends-on-cannabis-post-legalization--environmental-impacts-of-illicit-drugs--and-drug-use-among-women-and-youth.html>